

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ, ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ**

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2022 - 2023

Συντονιστική Επιτροπή (2022 – 2024)

**Π.Μ.Σ. ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ, ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥ-
ΝΑΛΛΑΓΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
(International Private Law, Law of International Business Transac-
tions & Comparative Legal Studies)**

Διευθυντής :

Καθηγήτρια Ελένη Μουσταῖρα

Αναπληρωτής Διευθυντής :

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ρεβέκκα Εμμανουέλα Παπαδοπούλου

Μέλη της Σ.Ε.:

Καθηγητής Χαράλαμπος Παμπούκης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσαφώ Τσούκα

Αναπληρωτής Καθηγητής Φίλιππος Βασιλόγιαννης

Επίκουρος Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης

- ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ : ΛΙΝΟΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΣ
- ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : ΕΛΕΝΗ Ε. ΚΟΥΡΕΛΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΚΟΠΟΣ	σελ. 4
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	σελ. 5
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ	σελ. 6
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	σελ. 7
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	σελ. 8-9
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	σελ. 10-23
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	σελ. 24
ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ – ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	σελ. 25
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	σελ. 25
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	σελ. 26
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	σελ. 27

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΚΟΠΟΣ

Από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 λειτουργεί στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών «Νέο Εντατικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών» (Π.Μ.Σ.):

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) της Νομικής Σχολής αποσκοπεί στην εμβάθυνση και την προαγωγή της γνώσης, καθώς επίσης στην προώθηση της έρευνας στο γνωστικό αντικείμενο του Ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, δικαίου διεθνών συναλλαγών και συγκριτικών νομικών σπουδών , με συνεκτίμηση των αναγκών ανάπτυξης της χώρας. Ειδικότερα, η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας αποβλέπει στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας υψηλού επιπέδου και στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης.

Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαιτείται αφενός η επιτυχής ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης ενός κύκλου συστηματικών και εξειδικευμένων σπουδών με παράλληλη ερευνητική εργασία και αφετέρου η συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Το Π.Μ.Σ. «Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών και Συγκριτικές Νομικές Σπουδές» απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στις παρακάτω επιμέρους επιστημονικές ειδικεύσεις:

- 1. ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ&ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ**
(International Private Law, Law of International Business Transactions)
- 2. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ**
(Comparative Legal Studies)

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ

Η βαθμολογική κλίμακα για όλα τα μαθήματα και τη διπλωματική εργασία, ορίζεται από το μηδέν (0) έως το δέκα (10). Θεωρείται ότι πέτυχε ο φοιτητής που έλαβε βαθμό πέντε (5) και άνω, σε όλα τα μαθήματα. Για τον υπολογισμό του βαθμού του μεταπτυχιακού διπλώματος πολλαπλασιάζεται ο βαθμός του κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον συνολικό αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. Ο βαθμός υπολογίζεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου. Στο μεταπτυχιακό δίπλωμα αναγράφεται «καλώς» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας μικρότερο από έξι και μισό (6,5)] «λίαν καλώς» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας μεταξύ έξι και μισό (6,5) και οκτώ και μισό (8,5)] και «άριστα» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας οκτώ και μισό (8,5) και άνω].

Α' εξάμηνο:	3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες	= 30 πιστωτικές μονάδες
Β' εξάμηνο:	3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες	= 30 πιστωτικές μονάδες
Διπλωματική εργασία		= 15 πιστωτικές μονάδες
ΣΥΝΟΛΟ		75 πιστωτικές μονάδες

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης ενός κύκλου συστηματικών εξειδικευμένων σπουδών με παράλληλη ερευνητική εργασία και η συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Το κάθε μάθημα μπορεί να διδάσκεται κατά ενότητες. Στα δύο εξάμηνα, διδάσκονται συνολικώς έξι (6) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ., ενώ δύο (2) είναι μαθήματα επιλογής, τα οποία ο υποψήφιος επιλέγει από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων. Στον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων δύναται να περιλαμβάνονται υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα μαθήματα από τα προσφερόμενα σε άλλες ειδικεύσεις του Προγράμματος ή σε άλλα Π.Μ.Σ. της Σχολής.

Για τη φοίτηση στο Π.Μ.Σ. οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τέλος φοίτησης.

Από την καταβολή του προβλεπόμενου τέλους φοίτησης απαλλάσσονται οι φοιτητές του Π.Μ.Σ., οι οποίοι πληρούν τις οριζόμενες στο άρθρο 86, παρ. 4 του Ν. 4957/2022 προϋποθέσεις.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η φοίτηση στα Π.Μ.Σ. της Νομικής Σχολής και η απόκτηση του Δ.Μ.Σ. αντιστοιχεί σε **75 πιστωτικές μονάδες**. Ειδικότερα, ο φόρτος εργασίας, με τον οποίο επιβαρύνεται ο φοιτητής αποτιμάται σε δέκα (10) πιστωτικές μονάδες ανά μάθημα πρώτου και δεύτερου εξαμήνου. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αποτιμάται σε δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες.

Στα δύο εξάμηνα διδάσκονται συνολικώς έξι (6) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ., ενώ δύο (2) είναι μαθήματα επιλογής, τα οποία ο υποψήφιος επιλέγει από τους προτεινόμενους για κάθε Π.Μ.Σ. καταλόγους.

Τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα μαθήματα επιλογής διδάσκονται 2 ώρες εβδομαδιαίως. Το περιεχόμενο των μαθημάτων αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του εκάστοτε ΠΜΣ.

Ειδίκευση «ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ»

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	10	Δικονομικό διεθνές δίκαιο	10
Δίκαιο διεθνούς διαιτησίας	10	Δίκαιο διεθνών συναλλαγών	10
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	
Ένα μάθημα επιλογής		Ένα μάθημα επιλογής	
Δίκαιο ελληνικής ιθαγενείας	10	Δίκαιο κατάστασης αλλοδαπών	10
Συγκριτικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο	10		
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	45

Ειδίκευση «ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Σύγκριση νομικών πολιτισμών	10	Ειδικά θέματα συγκριτικού δικαίου	10
Ανθρωπολογία δικαίου	10	Κοινοδίκαιο (Common Law) και αστικό δίκαιο: Θεμελιώδεις αρχές	10
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	
Ένα μάθημα επιλογής		Ένα μάθημα επιλογής	
Συγκριτικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο	10	Ιστορική ανθρωπολογία δικαίου	10
Θέματα κοινωνιολογίας του δικαίου	10	Δίκαιο και Τέχνη	10
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	45

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Α' Εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο

Διδάσκοντες :

Καθηγητής Χαράλαμπος Παμπούκης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσafώ Τσούκα

Περιεχόμενο μαθήματος:

Τα ζητήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου προέρχονται από τη θεμιτή και ισότιμη συνύπαρξη, κατά το διεθνές δίκαιο, κρατικών εννόμων τάξεων. Η συνύπαρξη αυτή είναι συνεπώς, το πλαίσιο, εντός του οποίου ανακύπτουν προβλήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, δηλαδή ρυθμίσεως σχέσεων, που συνδέονται με περισσότερες έννομες τάξεις. Τα προβλήματα αυτά αφορούν ειδικότερα τον καθορισμό του δικαίου, που εφαρμόζεται σε μία σχέση με στοιχεία αλλοδαπότητας: τι αξία έχει μία αλλοδαπή απόφαση στην ημεδαπή; πότε τα δικαστήρια της έννομης τάξης του δικάζοντος δικαστή (forum) έχουν εξουσία να διεξάγουν μία διεθνή δίκη, μία δίκη δηλαδή με στοιχεία αλλοδαπότητας; πότε κάποιο φυσικό πρόσωπο ορίζεται ως Έλληνας τι δικαιώματα έχουν οι αλλοδαποί στην Ελλάδα.

Ο κοινός τόπος σε όλα αυτά τα θέματα είναι η αλλοδαπότητα και η συνύπαρξη εννόμων τάξεων. Σε αυτό το περιβάλλον, το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο είναι ο ευγενής κλάδος ανοχής, μελέτης, συνάρθρωσης με το νομικά διαφορετικό από όποιο επίπεδο και εάν προέρχεται και έχει τελικά ως αντικείμενο τη διεθνή ιδιωτική συνοχή των ανθρωπίνων σχέσεων.

Το μάθημα επικεντρώνεται στα βασικά ζητήματα που συνθέτουν τη γενική θεωρία του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει εξειδικευμένη ανάλυση των παρακάτω θεμάτων:

- του μεθοδολογικού πλουραλισμού στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

- των ειδικότερων ζητημάτων που τίθενται ως προς τον νομικό χαρακτηρισμό
- της δομής, λειτουργίας και εφαρμογής του κανόνα σύγκρουσης αλλά και του εφαρμοστέου δικαίου
- των ζητημάτων διατοπικού και διαχρονικού δικαίου
- των εξαιρέσεων από την εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου και ιδίως της διεθνούς δημόσιας τάξεως με έμφαση στη νομολογιακή προσέγγιση στην Ελλάδα
- σύγχρονων ζητημάτων και θεωριών σχετικά με την εξέλιξη του ιδ.δ.δ

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να:

- διαθέτουν εξειδικευμένο θεωρητικό υπόβαθρο και γνώσεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου μέσα από την κατανόηση των θεμελιωδών αρχών και ζητημάτων γενικής θεωρίας.
- μπορούν να αναπτύσσουν και να εξετάζουν κριτικά τα σχετικά αναφεύμενα ζητήματα.
- αξιολογούν τα εργαλεία του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

• Δίκαιο Διεθνούς Διαιτησίας

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Χαράλαμπος Παμπούκης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσafώ Τσούκα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Η διαιτησία είναι αναμφισβήτητα ο καταλληλότερος θεσμός απονομής δικαιοσύνης για τις διαφορές που άπτονται του διεθνούς εμπορίου και ο μοναδικός θεσμός που μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του τομέα των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Foreign Direct Investments), καθώς στην δεύτερη περίπτωση οι διαφορές φέρνουν συνήθως αντιμέτωπους τους επενδυτές, από την μία πλευρά και το Κράτος στο οποίο υλοποιείται η επένδυση, από την άλλη πλευρά. Στόχος του μαθήματος είναι λοιπόν η συγκριτική επισκόπηση όλων των σταδίων της διαιτητικής επίλυσης (προδιαιτητικό στάδιο - διαιτητικό στάδιο - αναγνώριση και εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης) αφενός των διεθνών εμπορικών διαφορών και αφετέρου των διαφορών που προκύπτουν από τις διεθνείς επενδυτικές συμφωνίες (International Investment Agreements) οι οποίες επιλύονται στα πλαίσια του Διεθνούς Κέντρου για τον Διακανονισμό των Διαφορών εξ Επενδύσεων (International Centre for the Settlement of Investment Disputes - ICSID) .

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το εν λόγω μάθημα επικεντρώνεται στις βασικές αρχές της διεθνούς εμπορικής διαιτησίας, του σημαντικότερου μηχανισμού επίλυσης διαφορών για διασυνοριακές εμπορικές διαφορές.

Το μάθημα αποσκοπεί:

- να διασφαλίσει ότι οι φοιτητές αναπτύσσουν εμπεριστατωμένη γνώση και κατανόηση των βασικών αρχών και κανόνων της διεθνούς διαιτησίας υπό την οπτική του ελληνικού δικαίου αλλά και σε συγκριτική επισκόπηση.
- να δώσει στους φοιτητές την δυνατότητα να μπορούν να υιοθετούν μια κριτική άποψη σε σχέση με τα θεωρητικά αλλά και πρακτικά ζητήματα που ανακύπτουν στο πεδίο της επίλυσης διαφορών μέσω διαιτησίας.
- να μπορούν οι φοιτητές να συγκρίνουν και να αξιολογούν τις περισσότερες προτεινόμενες λύσεις αλλά και να διατυπώνουν σχετικές προτάσεις.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

• Δίκαιο ελληνικής ιθαγένειας

Διδάσκουσα:

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσαφώ Τσούκα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Η ιθαγένεια είναι ένας βασικός θεσμός των σύγχρονων εννόμων τάξεων, καθοριστικός εν πρώτοις της οργανώσεως των κρατών υπό την έννοια ότι η ιδιότητα του πολίτη ενός κράτους είναι καθοριστική του λαού του κράτους αυτού από τον οποία και πηγάζουν οι εξουσίες των επί μέρους οργάνων του συγκεκριμένου κάθε φορά κράτους. Πρόκειται ακριβέστερα για το δημοσίου δικαίου δεσμό ενός φυσικού προσώπου προς ένα κράτος, στον και του οποίου ανήκει το πρόσωπο αυτό. Η ιθαγένεια εκτός από τις δημοσίου δικαίου συνέπειές της είναι σημαντική και όσον αφορά άλλους τομείς του δικαίου, όπως είναι το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και το δίκαιο αλλοδαπών, καθώς είναι συχνά καθοριστική του εφαρμοστέου δικαίου προκειμένου για σχέσεις με στοιχεία αλλοδαπότητας καθώς και του νομικού καθεστώτος των αλλοδαπών, οι οποίοι διανύουν σε ένα άλλο κράτος.

Όσον αφορά την ελληνική ιθαγένεια, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ήδη από την εποχή των επαναστατικών χρόνων, ενώ κατά την εξέλιξη του ελληνικού κράτους η σχετική ρύθμιση προκάλεσε σημαντικά προβλήματα ιδιαίτερου νομικού αλλά και κοινωνικού και πολιτικού ενδιαφέροντος. Κατά τα τελευταία χρόνια η ελληνική ιθαγένεια αποκτά νέο ενδιαφέρον λό-

γω της παρουσίας στην ελληνική επικράτεια μεταναστευτικού και προσφυγικού πληθυσμού, ένα μέσο προστασίας του οποίου είναι και η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας.

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται οι βασικές έννοιες και αρχές του δικαίου της ιθαγένειας εν γένει, το ελληνικό δίκαιο της ιθαγένειας αλλά και η διεθνής διάσταση του δικαίου της ιθαγένειας. Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο θα πρέπει να σημειωθεί, ότι, όπως φαίνεται παγίως δεκτό, η ρύθμιση των ζητημάτων της ιθαγένειας ανήκει στην αρμοδιότητα του κάθε κράτους. Παρά την αδιαμφισβήτητη αυτή αρχή, το δίκαιο της (ελληνικής και όχι μόνον) ιθαγένειας ωρίζεται υπό την επίδραση του δημοσίου διεθνούς δικαίου καθώς και του δικαίου της Ευρωπαϊκής Εναγώς, προκειμένου για κράτη μέλη της ΕΕ, όπως η Ελλάδα. Έτσι στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται επίσης η επίδραση του δημοσίου διεθνούς δικαίου καθώς και του ενωσιακού δικαίου καθώς και η έννοια της ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να:

- Μπορούν να κατανοήσουν σε βάθος τις βασικές αρχές και έννοιες του δικαίου της ιθαγένειας
- γνωρίζουν τις πηγές του δικαίου της ιθαγένειας
- γνωρίζουν τις ρυθμίσεις του δικαίου της ελληνικής ιθαγένειας, δηλαδή τους τρόπους κρίσεως και απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας
- δύνανται να εντάσσουν τον προβληματισμό και τις διατάξεις για την ελληνική ιθαγένειας στο διεθνές και ενωσιακό περιβάλλον
- Δύνανται να υιοθετούν μια κριτική άποψη σε σχέση με τα θεωρητικά αλλά και πρακτικά ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με την ελληνική ιθαγένεια.
- αναπτύξουν τις ικανότητες σύνθεσης σε εξειδικευμένα ζητήματα του δικαίου της ιθαγένειας, τα οποία συζητούνται τόσο στην ελληνική όσο και στη διεθνή έννομη τάξη.

• **Συγκριτικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο**

Διδάσκουσα:

Καθηγήτρια Ελένη Μουσταίρα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Εξετάζονται συγκριτικά, θέματα θεωρητικά του ΙΔΔ. Κυρίως μελετώνται τρεις θεματικές: Προστασία και διεκδίκηση πολιτιστικών αγαθών, Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο Αφερεγγυότητας, Ο δικονομικός κανόνας Forum Non Conveniens.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τις διαφορές και ομοιότητες των ιδιωτικών διεθνών δικαίων των κρατών, σε συγκεκριμένες θεματικές: Προστασία και διεκδίκηση πολιτιστικών αγαθών, Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο Αφερεγγυότητας, Ο δικονομικός κανόνας Forum Non Conveniens. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, στο τέλος του εξαμήνου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν εξοικειωθεί με τα ζητήματα που ανακύπτουν στις θεματικές αυτές καθώς και με τις λύσεις που επιλέγει το κάθε εθνικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο εν ευρεία εννοία (άρα και το εθνικό δικονομικό διεθνές δίκαιο). Επίσης, θα μπορούν να καταλάβουν και να αιτιολογήσουν τις διαφορές των σχετικών ρυθμίσεων.

Β' Εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- **Δικονομικό Διεθνές Δίκαιο**

Διδάσκοντες :

Καθηγητής Χαράλαμπος Παμπούκης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσάφω Τσούκα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το δικονομικό διεθνές δίκαιο είναι σήμερα ένα ραγδαία αναπτυσσόμενο τμήμα του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου. Και τούτο λόγω της τεράστιας πρακτικής σημασίας του, που έγκειται στο γεγονός ότι συχνά αποτελεί το πεδίο, όπου κρίνεται η έκβαση της επίλυσης μιας διαφοράς με στοιχεία αλλοδαπότητας.

Οι ρυθμίσεις για τα ζητήματα του δικονομικού διεθνούς δικαίου είναι αντικείμενο ενοποίησης τόσο σε περιφερειακό επίπεδο, και ακριβέστερα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Ενόψει των ανωτέρω είναι απαραίτητη η γνώση των σχετικών λύσεων από κάθε σύγχρονο νομικό.

Έχοντας πρακτικό προσανατολισμό, το μάθημα εστιάζει στην προβληματική της διεθνούς δικαιοδοσίας, της αναγνώρισης και της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ιδίως υπό το πρίσμα των Ευρωπαϊκών Κανονισμών «Βρυξέλλες Ι» και «Βρυξέλλες ΙΙ» καθώς και στον Κανονισμό 650/2012.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να:

- διαθέτουν εξειδικευμένο θεωρητικό υπόβαθρο και γνώσεις σε σχέση με το θεμελιώδες ερώτημα της θεμελίωσης και ενάσκησης της διεθνούς δικαιοδοσίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις
- έχουν πλήρη κατανόηση της νομολογίας των εθνικών και ευρωπαϊκών δικαστηρίων στις σχετικές θεματικές ενότητες
- μπορούν να αναπτύσσουν και να εξετάζουν κριτικά τα σχετικά αναφυόμενα ζητήματα
- αξιολογούν τα εργαλεία των Ευρωπαϊκών Κανονισμών στον σχετικό τομέα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

• Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Χαράλαμπος Παμπούκης

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσafώ Τσούκα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το δίκαιο διεθνών συναλλαγών έχει ως κύριο αντικείμενο τη διασυνοριακή επιχειρηματική δραστηριότητα, δραστηριότητα δηλαδή η οποία συνδέεται με περισσότερες από μία έννομες τάξεις. Η ύλη του μαθήματος κατατάσσεται σχηματικά σε δύο ενότητες, αυτή του ουσιαστικού δικαίου (που αφορά στο εφαρμοστέο δίκαιο) και εκείνη του δικονομικού δικαίου (που αφορά στις διεθνείς αντιδικίες). Η ιδιαίτερη προβληματική του κλάδου, η οποία πηγάζει από τον διεθνή χαρακτήρα των εννόμων σχέσεων, τις οποίες αφορά ο συγκεκριμένος δικαιοκός κλάδος, αναφύεται σε κάθε πτυχή της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με αποτέλεσμα η ύλη του μαθήματος να έχει ιδιαίτερα μεγάλη έκταση, αντίστοιχη με το σύνολο του εμπορικού, αστικού και δικονομικού δικαίου που συνδέεται με το επχειρείν. Ως εκ τούτου, η διδασκαλία του μαθήματος εστιάζει σε επιλεγμένες θεματικές και ενότητες, προκειμένου να επιτευχθεί ικανοποιητική εμβάθυνση και εμπέδωση των μεθοδολογικών εργαλείων του δικαίου των διεθνών συναλλαγών. Και τούτο προκειμένου να καταστεί σαφής η μεθοδολογική ιδιαιτερότητα των λύσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την επιχειρηματική δραστηριότητα σε περιπτώσεις διασυνοριακού χαρακτήρα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να:

- Μπορούν να κατανοήσουν σε βάθος τις βασικές αρχές και έννοιες του δικαίου των διεθνών συναλλαγών
- Αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες του στοιχείου της διασυνοριακότητας στις συναλλαγές με ειδίκευση στο δίκαιο των νομικών προσώπων

- Δύνανται να υιοθετούν μια κριτική άποψη σε σχέση με τα θεωρητικά αλλά και πρακτικά ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με τη σύσταση, λειτουργία αλλά και εξέλιξη ενός νομικού προσώπου σε ένα διασυνοριακό περιβάλλον.
- αναπτύξουν τις ικανότητες σύνθεσης σε εξειδικευμένα ζητήματα του χώρου των διεθνών συναλλαγών όπου η αξιολόγηση του ρίσκου που αναλαμβάνουν οι εταιρείες είναι κεφαλαιώδους σημασίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

• Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών

Διδάσκουσα:

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χρυσafώ Τσούκα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Στο πλαίσιο του μαθήματος του Δικαίου Καταστάσεως Αλλοδαπών εξετάζονται η αντιμετώπιση των αλλοδαπών εν μέσω παγκοσμιοποίησης και μαζικής μετακινήσεως των πληθυσμών, η οποία δοκιμάζει την αποτελεσματικότητα του δικαίου και της προστασίας θεμελιωδών αξιών των δυτικών εννόμων τάξεων, Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος μελετώνται οι διάφορες πτυχές της ρυθμίσεως της εισόδου, παραμονής και απομακρύνσεως των αλλοδαπών στην/από την ελληνική επικράτεια υπό το πρίσμα τόσο του θετικού δικαίου όσο και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε εθνικό αλλά και ενωσιακό και διεθνές επίπεδο. Θα πρέπει δε να σημειωθεί ότι οι σχετικές λύσεις εξετάζονται, όσον αφορά τόσο τους μετανάστες όσο και τους αιτούντες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να:

- Μπορούν να κατανοήσουν σε βάθος τις βασικές αρχές και έννοιες του δικαίου καταστάσεως αλλοδαπών
- γνωρίζουν τις πηγές του δικαίου καταστάσεως αλλοδαπών
- γνωρίζουν τις ρυθμίσεις του δικαίου της ελληνικής εννόμου τάξεως σχετικά με την είσοδο, τη διαμονή και την απομάκρυνση των διαφόρων κατηγοριών αλλοδαπών
- δύνανται να εντάσσουν τον προβληματισμό και τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου αλλοδαπών στο διεθνές και ενωσιακό περιβάλλον
- Δύνανται να υιοθετούν μια κριτική άποψη σε σχέση με τα θεωρητικά αλλά και πρακτικά ζητήματα, τα οποία άπτονται του δικαίου αλλοδαπών υπό τις διάφορες εκφάνσεις του.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Α' Εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- Σύγκριση Νομικών Πολιτισμών

Διδάσκουσα:

Καθηγήτρια Ελένη Μουσταίρα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το κάθε δίκαιο αποτελεί έκφραση πολιτισμού και συνδέεται άμεσα με ένα συγκεκριμένο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό, ψυχολογικό και οικονομικό πλαίσιο, άρα είναι μοναδικό και διαφορετικό από οποιοδήποτε άλλο. Οι αναφορές σε νομικούς πολιτισμούς έχουν πολλαπλασιασθεί. Η χρησιμοποίηση του όρου «νομικός πολιτισμός» επιτυγχάνει διάταξη του διανοητικού πεδίου του συγκριτολόγου. Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, επιδιώκεται η εμβάθυνση σε θεωρητικούς προβληματισμούς των σύγχρονων προσεγγίσεων στη σύγκριση δικαίων αλλά και η έρευνα και μελέτη διαφόρων νομικών πολιτισμών όλου του κόσμου.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το μάθημα αποσκοπεί στον εμπλουτισμό των γνώσεων των φοιτητών/φοιτητριών σχετικά με τις νεότερες προσεγγίσεις/μεθόδους που ακολουθούνται στο Συγκριτικό Δίκαιο. Ο τίτλος του μαθήματος ταυτίζεται με τον τίτλο μιας από αυτές τις προσεγγίσεις, το περιεχόμενό του όμως επεκτείνεται σε όλες. Ειδικότερα, παρουσιάζονται και μελετώνται: η παλαιότερη μέθοδος των «οικογενειών δικαίων», η λειτουργική μέθοδος, η σύγκριση νομικών πολιτισμών, η σύγκριση νομικών παραδόσεων, οι νομικές μεταφυτεύσεις, η σύγκριση δικαίων ως ερμηνευτική – και φιλοσοφικά εννοούμενη – διαδικασία. Οι φοιτητές/φοιτήτριες εξοικειώνονται με τον πλούτο αυτών των προσεγγίσεων και εκπαιδεύονται στη συγκριτική έρευνα και μελέτη διαφόρων δικαίων, όλου του κόσμου. Η διεπιστημονικότητα θεωρείται πλέον εκ των ων ουκ άνευ, για τη σύγκριση δικαίων, οπότε εμπλουτίζονται τα μαθήματα και με γνώσεις άλλων επιστημονικών κλάδων (π.χ. ιστορίας, ιστορίας δικαίου, γλωσσολογίας, εθνολογίας, ανθρωπολογίας, γεωπολιτικής, κλπ), προς επίτευξη ακριβέστερων αποτελεσμάτων κατά τη συγγραφή εργασιών

- **Ανθρωπολογία Δικαίου**

Διδάσκων :

Επίκουρος Καθηγητής Ανδρέας Χέλμης

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Συγκρότηση του επιστημονικού κλάδου : ανθρωπολογία και αποικιοκρατία· ανθρωπολογία τού δικαίου (φυσικό δίκαιο, νομικός εξελικτισμός, παραδοσιακά και νεότερικά δίκαια, νομικός πλουραλισμός)· μεθοδολογία. Διακρίσεις μεταξύ εθνολογίας, εθνογραφίας, λαογραφίας, ανθρωπολογίας. Ιστορία τής ανθρωπολογικής σκέψης: θεωρητικά ρεύματα και σχολές. Οικογένεια και συγγενικές σχέσεις· συστήματα και ορολογία συγγένειας. Πολιτική οργάνωση και συστήματα εξουσίας. Διαχείριση και επίλυση διαφορών· θρησκεία και τελετουργίες. Δώρο και ανταλλαγή. Γη και συστήματα γαιοκτησίας· εκμετάλλευση γαιών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με την προβληματική τής πολιτισμικής ετερότητας και διαφορετικότητας, που αποτελούν αντικείμενο της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά σε θεσμούς και δικαιοτικές εμπειρίες που συναντώνται σε κοινωνίες «άλλες», οι οποίες βρίσκονται στις περιφέρειες τού δυτικού κόσμου.

Παράλληλα, οι φοιτητές/φοιτήτριες που θα παρακολουθήσουν το μάθημα θα αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τις ικανότητες σύνθεσης, θα ασκηθούν στην ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, θα εκπαιδευτούν στις διαδικασίες της επιστημονικής έρευνας με την επαφή τους με τα μεθοδολογικά εργαλεία και τις θεωρητικές κατευθύνσεις της Ανθρωπολογίας του δικαίου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- **Συγκριτικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο**

Διδάσκουσα:

Καθηγήτρια Ελένη Μουσταῖρα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Εξετάζονται συγκριτικά, θέματα θεωρητικά του ΙΔΔ. Κυρίως μελετώνται τρεις θεματικές: Προστασία και διεκδίκηση πολιτιστικών αγαθών, Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο Αφερεγγυότητας, Ο δικονομικός κανόνας Forum Non Conveniens.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τις διαφορές και ομοιότητες των ιδιωτικών διεθνών δικαίων των κρατών, σε συγκεκριμέ-

νες θεματικές: Προστασία και διεκδίκηση πολιτιστικών αγαθών, Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο Αφερεγγυότητας, Ο δικονομικός κανόνας Forum Non Conveniens. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, στο τέλος του εξαμήνου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν εξοικειωθεί με τα ζητήματα που ανακύπτουν στις θεματικές αυτές καθώς και με τις λύσεις που επιλέγει το κάθε εθνικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο εν ευρεία έννοια (άρα και το εθνικό δικονομικό διεθνές δίκαιο). Επίσης θα μπορούν να καταλάβουν και να αιτιολογήσουν τις διαφορές των σχετικών ρυθμίσεων.

• Θέματα κοινωνιολογίας του δικαίου

Διδάσκουσα:

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ελένη Ρεθυμιωτάκη

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το μάθημα εμβαθύνει και εξειδικεύει τους φοιτητές σε σύγχρονες θεματικές που αφορούν τη σχέση δικαίου, επιστήμης και τεχνολογίας υπό την κοινωνιολογική οπτική ιδίως την κριτική και συστημική θεωρία, την κοινωνιολογία της επιστήμης και τις Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας (Science and Technology Studies- STS). Πρόκειται για ένα διεπιστημονικό πεδίο όπου η κοινωνιολογία του δικαίου συνεισφέρει πρώτον με τις κλασσικές θεωρητικές υποθέσεις της αφενός για τις σχέσεις πολύπλοκης αλληλεπίδρασης του δικαίου με την οικονομία, την πολιτική και τον πολιτισμό και αφετέρου για τον κανονιστικό και νομικό πλουραλισμό. Δεύτερον αξιοποιεί τις έρευνες της τόσο για τον ρόλο του δικαίου στην προώθηση της τεχνοεπιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης εφαρμογών όσο και για τις προκλήσεις που αυτή θέτει στην έννοιες και τις κατηγορίες του δικαίου, το κράτος δικαίου, την δημοκρατία και τα δικαιώματα. Ειδικότερα επιχειρείται πρώτον, η κριτική αμφισβήτηση του στερεότυπου ότι το δίκαιο ακολουθεί ασθμαίνοντας την επιστήμη και η μετατόπιση στην εγγενή αλληλεπίδρασή τους, δηλαδή στο πως το δίκαιο και η επιστήμη ως συστήματα γνώσης, θεσμών και διαδικασιών συν-διαμορφώνουν τον κοινωνικό μετασχηματισμό επιταχύνοντας την υλική και συμβολική καινοτομία. Αξιοποιείται η κριτική θεωρία της γνώσης και τεχνολογίας και η συμβολή των STS για την κοινωνική κατασκευή και συμπαράγωγή της επιστήμης. Δεύτερον, αναδεικνύονται οι διαφορετικές εκδοχές ρύθμισης της επιστήμης μέσω διεπιστημονικών επιτροπών ή επιστημονικών και κοινωνικών δικτύων καθώς και η αποτίμηση της λειτουργίας τους. Τρίτον συγκρίνονται τα διαφορετικά μοντέλα νομικής ρύθμισης της τεχνο-επιστήμης, ιδίως το αμερικανικό και το ενωσιακό όπως αυτό τείνει να εξελιχτεί με αναφορά σε

ειδικότερα τεχνοεπιστημονικά πεδία π.χ. της βιοϊατρικής, της ψηφιοποίησης και των περιβαλλοντικών ζητημάτων και ειδικά ζητήματα προς ρύθμιση.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με το πέρας του μαθήματος, ο φοιτητής θα διαθέτει τα εφόδια ώστε:

- Να έχει αποδεδειγμένα γνώση και κατανόηση της πολύπλοκης αλληλεπίδρασης μεταξύ οικονομίας, πολιτικής, κοινωνίας και των πολιτισμού που καθορίζει το πώς παράγεται η επιστημονική γνώση και γίνονται οι τεχνολογικές εφαρμογές της.
- Να κατανοεί ολοκληρωμένα τις προκλήσεις που θέτει η ρύθμιση της τεχνοεπιστήμης στις νομικές έννοιες και κατηγορίες, στο κράτος δικαίου, την δημοκρατία καθώς και δικαιώματα (γενικά και ειδικά στις περιπτώσεις μελέτης)
- Να μπορεί να αξιολογεί τις δικαιοπολιτικές διαστάσεις των νομικών κανόνων που καλείται να χειρίζεται, συνδυάζοντας γνώσεις για πολύπλοκα θέματα σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο
- Θα μπορεί να αμφισβητεί τα στερεότυπα και να αντιλαμβάνεται τον ρόλο του δικαίου και των ειδικότερων κλάδων του στην οργάνωση και την οριοθέτηση της τεχνολογίας.
- Να έχει την ικανότητα να αξιοποιήσει τις κρατούσες αλλά και τις κριτικές προσεγγίσεις με τα αντίστοιχα μεθοδολογικά εργαλεία για πρωτότυπη θεωρητική ανάπτυξη και ερευνητική εφαρμογή των νομικών και ηθικών κανόνων ιδίως για την βιοϊατρική και την ψηφιακή τεχνολογία τοποθετώντας τους εντός του διεπιστημονικού πλαισίου όπου σήμερα αναπτύσσονται.
- Να είναι σε θέση να κοινοποιεί με σαφήνεια και καθαρότητα τα συμπεράσματά του αλλά και τη γνώση και τις λογικές παραδοχές στα οποία αυτά στηρίζονται, τόσο σε εξειδικευμένο όσο και σε μη εξειδικευμένο κοινό ιδίως όσον αφορά την σχέση του δικαίου με την τεχνολογία
- Να προβληματίζεται ως νομικός της πράξης για το πώς μπορούν να ενεργοποιηθούν τα δικαϊκά ιδεώδη του ανθρωπισμού και της κοινωνικής δικαιοσύνης για να αντιμετωπιστεί η ανισότητα και να αναδειχθεί η διαφορετικότητα

Β' Εξάμηνο

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- **Ειδικά Θέματα Συγκριτικού Δικαίου**

Διδάσκουσα:

Καθηγήτρια Ελένη Μουσταίρα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Με βάση τη μελέτη και σύγκριση των νομικών πολιτισμών, που διδάσκεται στο χειμερινό εξάμηνο, γίνεται σύγκριση δικαίων σε ειδικότερα θέματα, π.χ. Συγκριτικό δίκαιο και θρησκεία, Επιρροή του Κομφουκιανισμού στο δίκαιο της Κίνας, Οι συνέπειες της αποικιοκρατίας στα δίκαια διαφόρων περιοχών του κόσμου, Επιρροή των δυτικών δικαίων στην Ιαπωνία, κλπ.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το μάθημα αποσκοπεί στο να εξοικειωθούν οι φοιτητές/φοιτήτριες με ειδικά θέματα συγκριτικού δικαίου. Με βάση τις γνώσεις που αποκόμισαν οι φοιτητές/φοιτήτριες από τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου, επιχειρείται η ανάλυση/μελέτη ειδικών θεμάτων. Ενισχύεται η κριτική σκέψη των φοιτητών/φοιτητριών, οι οποίοι μαθαίνουν να προσεγγίζουν/μελετούν όσο το δυνατόν εκ των έσω τα διάφορα δίκαια του κόσμου και τις διάφορες επιρροές που τα δίκαια αυτά έχουν δεχτεί στο παρελθόν. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου, θα έχουν «κατακτήσει» ένα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων συγκριτικής μελέτης δικαίων (και σε γενικά και σε ειδικά θέματα), οι οποίες γνώσεις θα τους είναι εξαιρετικά χρήσιμες και σε θεωρητικό επίπεδο ερμηνείας και σε πρακτικό επίπεδο αντιμετώπισης συγκεκριμένων ζητημάτων.

- **Κοινοδίκαιο (Common Law) και Αστικό Δίκαιο: Θεμελιώδεις αρχές**

Διδάσκων :

Αναπληρωτής Καθηγητής Φίλιππος Βασιλόγιαννης

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Η οπτική γωνία του μαθήματος είναι φιλοσοφική, ιστορική και συγκριτική. Επίκεντρο των παραδόσεων είναι το ζήτημα του αν, πώς και κατά πόσον οι κλάδοι του κοινοδικαίου και του ηπειρωτικού αστικού δικαίου (ιδίως το εμπράγματο δίκαιο και το δίκαιο των συμβάσεων και των αδικοπραξιών), παρά τις διαφορές τους, διέπονται από κοινές θεμελιώδεις αρχές (μη διανεμητικής) δικαιοσύνης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

I. Θεωρία

1. Πηγές του δικαίου: α) Σύγχρονο ρωμαϊκό δίκαιο. β) Κοινοδίκαιο
2. Διορθωτική και διανεμητική δικαιοσύνη: η αριστοτελική παράδοση και η σύγχρονη συζήτηση
3. Το σκάνδαλο της ατομικής ιδιοποίησης και θεωρίες της ιδιοκτησίας
4. Δύο έννοιες του δικαιώματος, της ζημίας και της σύμβασης

II. Εφαρμογές

1. Άρνηση ιατρού: α) σε άμβλωση, β) σε ευθανασία
2. Ακούσια πατρότητα
3. Κλωνοποίηση και τεχνητή αναπαραγωγή
4. Η υπόθεση του Nicolas Perruche
5. Αυτονομία του ασθενούς και αγαθοπραξία του ιατρού
6. Moore v. Regents of the University of California

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Ενίσχυση της διαφάνειας της μάθησης και των τίτλων σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης που απονέμονται στις χώρες που συμμετέχουν στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- Αμοιβαία κατανόηση και εμπιστοσύνη σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.
- Διευκόλυνση της διεθνούς αναγνώρισης περιόδων και των τίτλων σπουδών κάθε χώρας.
- Διευκόλυνση της διεθνούς κινητικότητας των φοιτητών και αποφοίτων με σκοπό τη συνέχιση των σπουδών τους ή την εργασία.

Ειδικότερα: Απόκτηση πολύ εξειδικευμένων γνώσεων αιχμής σε πεδίο εργασίας και σπουδών που αποτελούν τη βάση για πρωτότυπη σκέψη. Κριτική επίγνωση των ζητημάτων γνώσης στο πεδίο του συγκριτικού δικαίου και στη διασύνδεσή του με διαφορετικά πεδία. Εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης δικαϊκών προβλημάτων και διαχείριση προβλημάτων που είναι σύνθετα, απρόβλεπτα και απαιτούν νέες στρατηγικές προσεγγίσεις.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

• Ιστορική Ανθρωπολογία Δικαίου

Διδάσκων :

Επίκουρος Καθηγητής Ανδρέας Χέλμης

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Ανθρωπολογία και ιστορία: διάλογος και μεθοδολογικά εργαλεία· ή «νέα Ιστορία» και ή Σχολή των Annales. Ιστορία και προφορικά δίκαια: ελληνική Αρχαιότητα (ομηρική κοινωνία, Ηρόδοτος και βαρβαρικά έθνη, ο ρόλος των τελετουργιών:

αθηναϊκή εφηβεία, ταφικά έθιμα)· ρωμαϊκή Αρχαιότητα (θεσμοί αρχαϊκού ρωμαϊκού δικαίου: nexum, sacramentum, partes secanto, parricidas)· δυτικός Μεσαίωνας (βαρβαρικά δίκαια, εθιμικό δίκαιο, οικογένεια και συγγενικές σχέσεις, συμβολικές χειρονομίες και φεουδαρχία, μαγικές πρακτικές).

• Δίκαιο και Τέχνη

Διδάσκουσα:

Καθηγήτρια Ελένη Μουσταΐρα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Και το δίκαιο και η τέχνη είναι εκφάνσεις συγκεκριμένου πολιτισμού, σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο. Δεν είναι δύο κόσμοι διαφορετικοί. Στο μάθημα αυτό αναζητούμε τη σχέση μεταξύ τους. Ερευνώνται και μελετώνται διάφορα επιμέρους θέματα, αλλά και η σχέση του δικαίου με τις διάφορες μορφές τέχνης: Δίκαιο και Λογοτεχνία, Δίκαιο και Μουσική, Δίκαιο και Ποίηση, Δίκαιο και Αρχιτεκτονική, Δίκαιο και Κινηματογράφος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν ήδη εξοικειωθεί αρκετά με τη σύγκριση δικαίων, στην οποία – με βάση τις εξελίξεις των πρόσφατων δεκαετιών, κυρίως – αξιοποιούν και εργαλεία και πορίσματα και άλλων επιστημονικών κλάδων, προκειμένου να έχουν πλουσιότερα και ακριβέστερα αποτελέσματα. Η αμφισβήτηση της αυτονομίας του δικαίου, ήδη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, οδήγησε σε αναζήτηση της σχέσης αυτού και με άλλους κλάδους. Ξεκινώντας από τη νομική επιστημονική κίνηση «δίκαιο και κοινωνία», προχώρησαν οι ερευνητές στην αναζήτηση και άλλων συνδέσεων του δικαίου. Αρχές της δεκαετίας του '70 εμφανίστηκαν τα πρώτα έργα δικαίου και λογοτεχνίας και στη συνέχεια επεκτάθηκε αυτή η έρευνα και σε άλλους χώρους της τέχνης, με αποτέλεσμα να υπάρχει πλέον μια εξαιρετικά πλούσια συγγραφική παραγωγή σχετικών βιβλίων και άρθρων. Οι φοιτητές/φοιτήτριες μαθαίνουν να ανιχνεύουν/αποκαλύπτουν όψεις και εκφράσεις του δικαίου μέσα σε έργα λογοτεχνικά, μουσικά, αρχιτεκτονικά, κινηματογραφικά, κλπ. Η πολιτισμική μελέτη του δικαίου αποκαλύπτει τη «σημαίνουσα ισχύ του δικαίου και την ισχύ του δικαίου επί της σημασίας». Εκπαιδεύονται οι φοιτητές/φοιτήτριες στην ερμηνεία – μεταξύ άλλων – του δικαίου, της τέχνης, και της μεταξύ τους σύνδεσης.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΠΜΣ

Στην ηλεκτρονική σελίδα των ΠΜΣ

https://www.law.uoa.gr/metptychiakes_spydes/

θα βρείτε πληροφορίες για τη νομοθεσία του διέπει τα ΠΜΣ, τους Κανονισμούς Λειτουργίας των ΠΜΣ, ανακοινώσεις, υποδείγματα αιτήσεων, προγράμματα σπουδών, πρόγραμμα μαθημάτων, διδάσκοντες, κ.α. σχετικές πληροφορίες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΜΣ ΤΟΜΕΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Ακαδημίας 45 (ημιώροφος)

Μαριλένα Ζαχαροπούλου (τηλ. 210-3688675) – mzacharop@uoa.gr

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π.Μ.Σ. Ακαδημίας 45 (ισόγειο)

Δημήτριος Αθανασόπουλος (τηλ. 210-3688656) – dathanas@law.uoa.gr

ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ – ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Η διδασκαλία και οι γραπτές εξετάσεις των μαθημάτων γίνονται στις αίθουσες των κτιρίων:

- Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών (Μ.Θ.Ε.) Σίνα 3
- Νομική Σχολή (Σόλωνος 57)
- Νομική Σχολή (Ακαδημίας 45)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Ακαδημίας 47 – 3 ος όροφος (τηλ. 210 368 8608)

Στο χώρο αυτό οι φοιτητές με τη χρήση του αριθμού μητρώου τους και του προσωπικού κωδικού (PIN) που έχουν ορίσει και τη διαδικασία εγγραφής στις υπηρεσίες επιτρέπεται να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο και σε επιλεγμένες ψηφιακές βιβλιοθήκες μέσω σειράς διαθέσιμων Η/Υ.

Περισσότερες πληροφορίες: <http://lii.law.uoa.gr/>

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής

Διεύθυνση :Σόλωνος 104 και Μαυρομιχάλη 17 Αθήνα, Τ.Κ. 10680

Τηλέφωνο:(+30) 210 368 8113

Η Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αποτελεί μετεξέλιξη των Νομικών Φροντιστηρίων – Σπουδαστηρίων, τα οποία χρονολογούνται από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών και της Νομικής Σχολής (1837). Η ενιαία Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής Αθηνών, στο κτήριο του Παλαιού Χημείου, δημιουργήθηκε το 2017 από την ενοποίηση των προγενέστερων Σπουδαστηρίων – Βιβλιοθηκών των Τομέων της Σχολής.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης συγκρίνεται επάξια με τις αντίστοιχες συλλογές μεγάλων Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών του εξωτερικού. Αποτελείται από 100.000 τόμους βιβλίων και 1.300 τίτλους επιστημονικών περιοδικών εκδόσεων, καλύπτοντας σε ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία όλους τους κλάδους του Ηπειρωτικού και Αγγλοσαξονικού Δικαίου.

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί κατά τα σύγχρονα διεθνή πρότυπα οργάνωσης και λειτουργίας Βιβλιοθηκών και διαθέτει κατηρτισμένο προσωπικό, παρέχοντας στα μέλη της επιστημονικής κοινότητας συμβατικές και ψηφιακές υπηρεσίες νομικής πληροφόρησης και τεκμηρίωσης. Παράλληλα, καλύπτει και προωθεί ακαδημαϊκές δραστηριότητες, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, και υποστηρίζει το κοινωνικό και πολιτιστικό έργο του Ε.Κ.Π.Α.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.lib.uoa.gr/bibliothikes-scholon/nomikis.html>

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

- [Συνήγορο του Φοιτητή](#): για θέματα εκτός βαθμολογίας και εξετάσεων
- [Επιτροπή Ισότητας των φύλων](#)
- [Υπεύθυνο Προστασίας Προσωπικών δεδομένων, για θέματα δεδομένων προσωπικού Χαρακτήρα](#)
- [Μονάδα υποστήριξης αλλοδαπών φοιτητών](#)
- [Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας](#)
- [Μονάδα Προσβασιμότητας για φοιτητές με αναπηρία](#)
- [Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης](#)
- [Φοιτητικές Εστίες](#)
- [Σίτιση στη Φοιτητική Πανεπιστημιακή Λέσχη](#)
- [Βιβλιοθήκη του ΕΚΠΑ](#)
- [Γραφείο πρακτικής άσκησης](#)
- [Γυμναστήριο](#)
- [Υγειονομική Υπηρεσία](#)
- [Ακαδημαϊκή ταυτότητα](#)
- [Ηλεκτρονική Τάξη \(eClass\)](#)
- [Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο](#)
- [Σύνδεση μέσω Ασύρματου Δικτύου \(Wi-Fi\)](#)
- [Ανάρτηση Προσωπικών Ιστοσελίδων](#)
- [Αποθήκευση και Ανταλλαγή Αρχείων μέσω Διαδικτύου: FTP, Web File Manager, Web Drive, Κοινόχρηστοι Φάκελοι](#)
- [Εικονικό Ιδιωτικό Δίκτυο \(VPN\)](#)
- [Δίκτυο Αποφοίτων Alumni](#)
- [Ακαδημαϊκές Βιντεοδιαλέξεις](#)
- [Παρακολούθηση Ζωντανών Μεταδόσεων Διαλέξεων \(Webcast\)](#)
- [Συμπλήρωση Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων](#)
- [Uniway Εφαρμογή για κινητά](#)